

במרחב

איראן

שחמת ושאה מת

אל גירסות התביעה וההגנה במשפט האינטלקטואלים בטהראן, שהואשמו בקשר רחוק לרציחת השאה, נוספה השבוע גירסתו של השאה עצמו. הם ניסו לרצוח איתי, הצהיר ריזא פחלוי, אין לי כל ספק בכך.

גירסתו: "שבתו בחדר העבודה שלי, כי אשר שמעתי תיקוח של תת-מיקלעים בתוך הארמון. הרעש היה מחריש-אוזניים. לא ידעתי אם עלי לצאת או להישאר במקור. מי הייתי כמו משוקק. לפתע שרקו הכדורים דרך דלת החדר. למולי עמדי בצד, במרחק כמה סנטימטרים ממקום החזירה. כשנפסקו היריות יצאתי מחדרי, וראיתי את גופותיהם של שלושה גברים מוטלות על הארץ. התוקפו, שמסאבאדי, הצליח ל-הרוג שניים משומרי לפני שהוא הופל."

המתקש נטל עמו את סוד הקשר. האם עשה זאת על דעת עצמו, או שמא באמת עמד בקשר עם אותם צעירים שהועמדו בשבועות האחרונים לדין בטהראן, והצפויים לעונש-מוות?

לשאה לא היה כל ספק: "הנאשם הראשון כתב ספר על הורכים לניהול מלחמות מה-פכניות, וחברו, מנסורי, הודה בפני שהם שלחו את שמסאבאדי."

עוזי למתקש. אותה הודאה הושמעה בארמון המלך, כאשר מנסורי הובל בי-הצוה-ליל לא השאה. לפי השמועות ה-רווחות בטהראן, באה ההודאה בלחץ ה-עניינים הנוראים שעונה אותו צעיר בידי שרותי-הבטחון. אך השאה הכחיש זאת: "כאשר הקרתי אותו נראה במצב מצויין."

אולם כאשר הודיעו, כמהלך המשפט, מנסורי וחבריו כי אפשר עוד לדאות את סימני העינויים על גופם, הורה בית-הדין הצבאי לערוך בדיקה רפואית. גם הסני-גורים לא העלו דרישה זו. נראה כי פחדו, שיקרה להם מה שקרה לפרקליטים אחרים, שלקחו את תפקידם יותר מדי ברצינות, לפני כמה חודשים. בצאת אותם פרקלי-טים מאולם המשפטים נעצרו, נשפטו בי-דלתים סגורות ונדונו למאסר.

אולם חשובה הרבה יותר משאלת העי-נויים, היא השאלה: כיצד הצליח שמסאבאדי להתקבל כחיל במשמר המלכותי, ולאחר מכן להתקרב לשאה כשהוא חמוש?

לפני חיולו היה שמסאבאדי ידוע כחבר פעיל של אירגון אופוזיציוני. הוא אף נעצר כאשמת נסיון לרצוח את ראש ה-ממשלה לשעבר, עלי אמינו. במסגרת טה-ראן היה תיק עבה על קשריו. מי העלים את התיק? האם נמצאו קצינים במישמר המלכותי שהחזירו רוצח-פוטנציאלי בי-כונה תחילה? פרט נוסף: עד לשבוע ה-התקשורת, היה שמסאבאדי מצויד ברובה ויחמישה כדורים בלבד, ואו הוחלף ה-רובה בעוזי ישראלי ובמלאי של כדורים. מי היה אחראי לכך? מיקרה — או אותם קצינים אלמוניים?

השאה עצמו ביטל כל אפשרות כזו, אבל ברחובות טהראן המשיכו הניחשים להתפתח. "לכל היותר," השיב השאה, "מוכיח המיקרה הוה שיכולה להיות טעות בשיקול-הדעת של שרותי הבטחון שלנו." עוד כמה טעויות כאלה על לוח השחמת הפרטי — והשאה היה מת.

מרקו

מ'ס סכורים יתקו

הידיעה על הורדת מחיר הסוכר שימחה את המוני מארוקו. הם זכו לה אוטו-מאטיה, בהיותם קשורים עם השוק הצרפתי. ברנע שירד המחיר בצרפת, ירד גם במארוקו.

אך לפני שיכלו לרווח נחת מן ההודעה הפתוקה, קרא להם המלך חסן השני לחתור עליה. "אני מבקש מכם להמשיך ולשלם את המחיר הישן," פנה אליהם בשידור רדיו. "בכסף נקים סכר חדש בנחל זיו."

נחל זה החל משנה לאחרונה כיוון זרימתו. השנה גאה על גדותיו, גרם ל-גזקים עצומים, ואם ישנה סופית את מהלכו ישאיר אזור המאוכלס בקרוב לחצי מיליון תושבים ללא מקורות מים. איננו רוצים לסמוך על מענקים זרים," הכריז המלך, "נעשה זאת עליידי הקרבה-עצמית." בכסף שיכנס לאוצר המדינה, מן ה-הקרבה-העצמית הקשורה בסוכר, תוכל מארוקו לממן את הסכר תוך שנה אחת.

המלחמה הסרה בין שתי השחקניות על הסרט, פורטונה

דרכו של הסרט. במשך כמה חודשים ניסה גולן להשיג לו מימון בינלאומי. כנראה ש-דליה לביא ולי גיי קוב לא היו שמות מס-פיק גדולים לכך, והמימון לא ניתן לו. הוא החליט לעשות סרט ישראלי, עם מימון ישראלי ושחקנים ישראליים. לכן ויתר כל כך בקלות על דליה ועל בן-זוגה הבינלאומי.

השתיקה שעטפה את ביטול החווה אינה מפליאה, משום שתמיד כשדליה מנתקת חושים, הדבר עובר בשתיקה. היא פשוט מתנה כל הסכם מסוג זה באי-מסירת הוד-עות לעיתונות.

לכן משלם לה גולן, בחשאי כמובן, מבלי שאף עיתון יידע על כך, את 20 אלף ה-לירות שתנן לה כמפרעה.

בתחילה, כשלי גיי קוב יצא מהתמונה, חשבו שחיים טופול ימלא את תפקידו, ו-תפקיד האה ינתן למישהו אחר. אבל לפי דברי גולן בוטל ההסכם גם עם חיים ט-ופול, בגלל דרישותיו הכספיות הגבוהות. לאחר עזיבתה של דליה החל החיפוש אחר פורטונה. ביום השישי הגיעו אל גולן שמונים מועמדות. הן היו, רובן, בלתי מת-

דליה לביא אלמנו

מלחמת הכוכבות

אימות לתלוטין. מבלי להסתכל עליהן פע-מיים, שלח גולן 68 מהן הביתה. נשארו 12. מהן נבחרו ארבע: ירדנה, אהובה, ליאורה ריבלין וג'נט לוי. ביום השני, לאחר הקרנת מכתבי-הבר, נשארה מועמדת יחידה: ירדנה, תל-אביבית שחורת שיער ויפהפיה.

אבל גולן לא הסתפק בזה. הוא החליט להמשיך כחיפוש. השבוע יערוך מיבחרן בד נוסף.

אותו לגילה אלמגור. לא רק משום שהאם נקראת מרגו, וגילה כבר רגילה לשחק את השם הזה, כמרגו הוונה באלדוראדו. אלא בעיקר משום שגילה הפכה הקמיע של גולן, והופיעה בכל סרטיו. דליה שמעה שגילה עומדת להיות אמה, ניגשה אל גולן והודיעה לו שהיא מסרבת להשתתף. "או אני או היא," הודיעה לביא. גולן בחר ב"היא".

אלא שזה לא היה המיכשול היחיד על

דליה לביא, הכוכבת הבינלאומית. הגיעה ל-לארץ. לי גיי קוב עמד להגיע. הכסף היה מוכן. האולפנים עמדו במצב הכן.

פתאום התפוצץ הכל. דליה לביא נסעה. חיים טופול ביטל את השתתפותו. לי גיי קוב לא יבוא, ומנחם גולן מחפש תגלית חדשה ושחקנים חדשים.

מה קרה שם? יש על כך כמה גירסות. ישנה הגירסה היחידה והבלעדית של גולן, המסרב להוסיף עליה דבר, ויש גירסה אחרת, סודית יותר, שלא פורסמה עד כה כשום מקום.

אמר מנחם גולן: "הרעיון החל מתבשל בשעה שהייתי באמריקה, בזמן טקס חלוקת האוסקאר. התיידדתי שם עם לי גיי קוב, ו-והתחלנו לדבר על הנושא של פורטונה.

"התסריט נכתב בביתו, ובהנחייתו. התי-אמנו את התפקיד למימדים שלו. הוא היה צריך להיות האבא. הסיפור היה על משפחה עם שישה ילדים ובת יפהפיה המשגעת את כל הגברים בעיירה.

"כתבנו את זה לפני פחות משנה. לא חתמנו על שום דבר. סיכמנו רק בעל-פה, שלי יבוא לארץ ב-15 לנובמבר, לתקופה של חודשיים. לא ידענו מי תהיה הנערה, אבל אני ראיתי אותה כדליה לביא."

"חתמתי איתה על חוזה, שאחד מתנאיו היה שחיים טופול ולי גיי קוב ימלאו את התפקידים הראשיים לצידה. לי בתור האב, וטופול בתור האה. הוסכם גם שאם יהיה צורך להחליף אותם יהיה זה רק בהסכמתה. היא קיבלה מפרעה של 20 אלף לירות, וחייבנו למיעד ההסרטה.

"פתאום, קיבל גיי קוב התקפת-לב. היינו צריכים למצוא שחקן אחר. היה רעיון ל-לביא את אקים טמירוף, אבל זה לא הס-תדר. הסתובבתי חצי שנה וחופשתי שחקן, ולא מצאתי.

"בהתאם להסכם בוטל החוזה. שילמתי לה את הוצאות הנסיעה והשהייה בארץ, ו-אעשה סרט רק עם שחקנים ישראליים."

★ ★ ★

ה הכל מה שגולן מוכן היה להגיד. הוא סירב להוסיף על זה את הפרטים הפיקטיביים, המעניינים יותר. הפרטים הפי-קטיביים, בכל אופן, הם אלה:

בפורטונה ישנם שני תפקידים ראשיים. התפקיד האחד הוא תפקיד הנערה היפהפיה, שאותו היתה צריכה למלא דליה. התפקיד השני הוא תפקיד האם, תפקידה של אשה שילדה שישה ילדים, ונשארה עדיין נשית ומושכת.

זהו תפקיד-אופי חשוב, וגולן החליט לתת

דליה לביא